

05-11 EKİM DİSLEKSİ FARKINDALIK HAFTASI BİLGİ NOTU

DİSLEKSİ BİR ÖĞRENME FARKLILIĞIDIR

Disleksi çok bilinmemesine rağmen toplum genelinde önemli bir sorundur. Disleksinin görülme sıklığının normal popülasyona göre %8-10 arasında olduğu kabul edilmektedir. Ülkemizde de tanısı konulan disleksili 41 bin 600 kişi bulunduğu tespit edilmiştir (1).

Disleksi, insanların belirli dil becerilerinde, özellikle okumada güçlük çekmesiyle sonuçlanan bir dizi bulguyu ifade eder. Kesin nedenleri hala tam olarak bilinmemekle, bu bireylerde beynin gelişme ve işlev görme biçiminde farklılıklar gösterilmiştir. Bireylerin birçoğunda, kelimedeki ayrı konuşma seslerini tanımlamada ve/veya harflerin sesleri nasıl temsil ettiğini öğrenmede sorun yaşadığı bulunmuştur. Bu sorun onların okuma güçlüklerinde ki önemli bir etkidir. Disleksi, zekâ eksikliğinden kaynaklanmaz. Uygun yöntemler ile bu öğrenciler başarılı bir şekilde öğrenebilirler.

Disleksinin etkisi her kişi için farklıdır. Durumun ciddiyetine ve eğitim veya iyileştirmenin etkinliğine bağlıdır. Temel zorluk, kelime tanıma ve akıcı okuma, heceleme ve yazma ile ilgilidir. Kendilerini net bir şekilde ifade etmekte veya başkalarının konuşmalarının anlamakta zorlanabilirler. Bu tür dil sorunları okulda, işyerinde ve diğer insanlarla ilişkilerde büyük sorunlara yol açabilir (2). Ancak birçoğu; dilbilgisi, ders kitabı materyalini anlama ve kompozisyon yazma gibi daha karmaşık dil becerilerinde problemler yaşayabilse de erken okuma ve heceleme görevlerini öğrenmeyi başarır.

Disleksi yaşam boyu süren bir durumdur. Uygun yardımla, birçok kişi iyi okuma ve yazmayı öğrenebilir. Bu bireyler özel eğitilmiş bir öğretmen veya terapistin yardımına ihtiyaç duyabilir. Çünkü aynı anda birkaç duyuyu (işitme, görme, dokunma) içeren sistematik ve açık bir yöntemle eğitim almaları önemlidir (3.) Erken teşhis ve tedavi, okulda ve yaşamda başarılı olmalarına yardımcı olmanın anahtarıdır.

Bu çocukların okulda yaşadıkları başarısızlık ve öğrenme sorunları konusunda aileler, dikkatli olmalıdır. Başarısızlığı tembelliğe ya da kapasite yetersizliğine bağlamadan önce gerekli değerlendirmeler bir uzman tarafından yapılmalıdır. Bu konudaki erken müdahale çocuğun başarısızlığını azaltarak, okulla ilişkisini olumlu yönde etkileyecektir. Öğrenme bozukluğunun nedeni ne olursa olsun, önemli olan ailelerin ve eğitimcilerin sorunun varlığını kabul etmesi çözüme yönelmesidir (4).

Avrupa Disleksi Birliği-EDA tarafından 8 Ekim Dünya Disleksi Günü için ülkemiz de 05-11 Ekim Disleksi Farkındalık Haftası olarak kutlanmaktadır. Tüm dünya da disleksinin farkındalığına vurgu yapılarak Birleşmiş Milletlerle anlaşarak turkuaz rengi tüm dünyada kullanılmak üzere disleksi rengi olarak kabul edilmiştir (5).

Her çocuk öğrenir, bazen aynı anda, bazen farklı anda, bazen aynı yolla, bazen farklı yolla... Unutulmamalıdır ki, DİSLEKSİ hastalık değil, öğrenme şekillerindeki farklılıktır.

Kaynaklar:

1. <https://engelsizerisim.com/yazi/disleksi>
2. DYSLEXIA BASICS [Available from: <https://app.box.com/s/3f36hzaedlnzq96v2xsz6a4uqxc7fkwk>].
3. BALCI E. DİSLEKSİ HAKKINDA GERÇEKLER: DİSLEKSİ NEDİR VE NE DEĞİLDİR? Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2017;19(1):1-17.
4. Disleksi Veli Rehberi [Internet]. 2014-2016.
5. Disleksi Öğrenme Güçlüğü Derneği [Available from: <http://disleksidernegi.com/disleksi-haftasi-tarihleri>]

HASUDER Engelsiz Toplum Çalışma Grubu adına Dr. Öğr. Üyesi Aysun Aras tarafından hazırlanmıştır.